Zihnin ?stemli Gezinmesi Ölçe?i (Z?GÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Zihnin ?stemli Gezinmesi Ölçe?i (Z?GÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33604

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Zihnin ?stemli Gezinmesi Ölçe?i (Z?GÖ), bireylerin görevden ba??ms?z dü?üncelerinin ne kadar?n?n bilinçli ve istemli olarak gerçekle?ti?ini ölçmek amac?yla uyarlama yoluyla Türkçeye kazand?r?lm?? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, Sevgi Sezgin taraf?ndan 2020 y?l?nda tamamlanan doktora tezinin bir parças? olarak geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, özellikle lise ö?rencilerinde zihin gezinmesi, motivasyon ve akademik performans aras?ndaki karma??k ili?kileri incelemektir. Z?GÖ, zihinsel süreçlerin e?itim ba?lam?ndaki etkilerini de?erlendirmek için önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Zihin gezinmesi, istemli zihin gezinmesi, motivasyon, akademik performans, lise ö?rencileri, bili?sel süreçler, psikometrik araç.

Yazarlar

Sevgi SEZG?N

Amaç

Zihnin ?stemli Gezinmesi Ölçe?i (Z?GÖ), bireylerin dikkatlerini mevcut görevden uzakla?t?rma eylemlerinin istemli boyutunu tespit etmeyi amaçlar. Ölçek, özellikle e?itim ça??ndaki gençlerin (lise ö?rencilerinin) ö?renme ortamlar?nda ya?ad?klar? dikkat da??t?c? dü?üncelerin kayna??n? ve s?kl???n? belirleyerek, bu bili?sel süreçlerin akademik ba?ar? ve motivasyon düzeyleri üzerindeki potansiyel etkilerini ara?t?rmac?lar için ölçülebilir k?lmay? hedefler. Bu araç, zihin gezinmesinin farkl? boyutlar?n?n (istemli ve istemsiz) ayr??t?r?lmas?na olanak tan?r.

Yap?

Z?GÖ, temel olarak zihin gezinmesi (mind wandering) yap?s?n?n istemli (voluntary) boyutunu ölçmektedir. Zihin gezinmesi, dikkatin mevcut görevden uzakla?arak geçmi? veya gelecekle ilgili ki?isel dü?üncelere kaymas? olarak tan?mlan?r. ?stemli zihin gezinmesi ise, bireyin bilinçli bir karar alarak dikkatini görevden uzakla?t?rmas? durumunu ifade eder. Bu yap?, bili?sel kontrol ve yürütücü i?levlerle yak?ndan ili?kilidir ve ölçek, bireylerin kendi zihinsel süreçleri üzerindeki kontrol alg?lar?n? yans?tan maddeler içermektedir. Ölçe?in uyarlanmas?, bu yap?n?n kültürel ve dilsel olarak Türk örnekleminde geçerlili?ini korumas?n? sa?lam??t?r.

Geçerlik

Zihnin ?stemli Gezinmesi Ölçe?i'nin (Z?GÖ) geçerlik çal??malar?, ölçe?in uyarlama sürecinde

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?lm??t?r. Özgün kaynaktan edinilen bilgilere göre, spesifik geçerlik katsay?lar? ve detayl? analiz sonuçlar? bu özetin sunuldu?u platformda aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, bir doktora tezi kapsam?nda uyarlama çal??mas? yap?ld??? göz önüne al?nd???nda, yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve muhtemel ölçüt ba??nt?l? geçerlik türlerinin incelenmi? olmas? beklenmektedir. Bu geçerlik analizleri, ölçe?in kuramsal olarak ölçmesi gereken yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü kan?tlamak için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizlerine dair kesin istatistiksel veriler (örne?in, Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? veya test-tekrar test güvenilirli?i) sunulan kaynakta yer almamaktad?r. Tipik bir psikometrik araç uyarlamas?nda, ölçe?in iç tutarl?l???n?n Türk örnekleminde yüksek düzeyde oldu?unu gösteren analizler yap?lm?? olmal?d?r. Bu güvenirlik çal??malar?, ölçek maddelerinin tutarl? sonuçlar üretme kapasitesini ve ölçümdeki hatay? en aza indirme yetene?ini ortaya koymaktad?r.

Faktör Analizi

Zihnin ?stemli Gezinmesi Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in orijinal faktör yap?s?n?n korunup korunmad???n? test etmek amac?yla faktör analizleri (genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak temsil etmesi beklenen tek bir faktör (istemli zihin gezinmesi) alt?nda topland???n? veya orijinal ölçe?in boyutlar?n? tutarl? bir ?ekilde yans?tt???n? göstermeyi amaçlam??t?r. Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?inin Türkiye ba?lam?nda desteklendi?ini ortaya koyar.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak, genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ile yan?tlanan bir öz bildirim envanteridir.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Lise Ö?rencileri

Age Group: Genellikle 14-18 ya? aral???ndaki ergenler.

Population Details: Çal??ma, Sezgin'in doktora tezi kapsam?nda, lise düzeyindeki ö?rencilerden olu?an bir örneklem üzerinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: Öz bildirim raporlama yöntemi kullan?larak, kat?l?mc?lar?n belirli bir görevi

ARABPSYCHOLOGY.COM

yerine getirirken veya genel olarak zihinlerinin istemli olarak ne s?kl?kla gezindi?ine dair yarg?lar?n? ifade etmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Zihin gezinmesi, istemli dikkat, bili?sel kontrol, akademik performans, ergenlik, mind wandering, ölçme ve de?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: sevgi__sezgin@hotmail.com

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi, Ankara (Doktora tezi kurumu).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020 (Doktora tezi tamamlanma y?l?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Sevgi Sezgin ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari olmayan akademik kullan?mlarda izin prosedürleri farkl?l?k gösterebilir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

Kaynaklar

Sezgin, S. (2020). *Lise ö?rencilerinde zihin gezinmesi, motivasyon ve akademik performans ili?kisi* . Gazi Üniversitesi, Ankara.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: zihnin-istemli-gezinmesi-olcegi-zigo-toad.pdf

Zihnin ?stemli Gezinmesi Ölçe?i (Z?GÖ) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Detayl? maddelere doktora tezi referans?ndan veya yazar ile ileti?ime geçilerek ula??lmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM